

RAAP BELGIË – RAPPORT 856

NOTA ARCHEOLOGISCH VOORONDERZOEK

Graatakker te Turnhout

[DEEL II: PROGRAMMA VAN MAATREGELEN]

Bureauonderzoek – 2022E315

Landschappelijk bodemonderzoek – 2022E316

[COLOFON]

[TITEL] Archeologienota Turnhout Graatakker te Turnhout (Archeologisch Vooronderzoek)
Programma van Maatregelen
Bureauonderzoek -2022E315
Landschappelijk bodemonderzoek -2022E316

[VERSIE] 11 augustus 2022

[AUTEUR(S)] C.Ryssaert, J.Velleman, S.Barbaix

[PROJECTLEIDER] C.Ryssaert

[PROJECTMEDEWERKERS]

[PROJECTBEGELEIDER]

[AARDKUNDIGE] J.Velleman

[RAAPPROJECT] TUGR02

[ERKEND ARCHEOLOOG] RAAP België (OE/ERK/Archeoloog/2016/00154)

[BEWAARPLAATS DOCUMENTATIE] RAAP België BV, Begoniastraat 13, 9810 Eke

[BEVOEGD GEZAG] Erfgoedgemeente

RAAP België BV
Begoniastraat 13
9810 Eke
Telefoon 09/311 56 20
E-mail: raap@raap.be
Website: www.raap.be

© RAAP België BV, 2022

RAAP België aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen.

[DOOR VERGUNNINGVERLENER IN DE VERGUNNING OP TE NEMEN VOORWAARDEN]

Er dient geen aanvullend archeologisch onderzoek te worden uitgevoerd. Het volledige terrein wordt vrijgegeven.

De maatregelen moeten uitgevoerd worden vóór de start van de werken overeenkomstig het programma geformuleerd in die archeologienota.

INHOUDSOPGAVE

Inhoudsopgave.....	3
1 Gemotiveerd advies - geen vervolg.....	4
1.1 Samenvatting van het vooronderzoek.....	4
1.2 De volledigheid van het uitgevoerde vooronderzoek.....	4
1.3 De aan-/afwezigheid van een archeologische site.....	4
1.4 Impactbepaling.....	5
1.5 Waardering van de archeologische site.....	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
2 Programma van maatregelen.....	6
3 Bibliografie.....	7
3.1 Lijsten van opgenomen figuren en tabellen.....	7
3.1.1 Figuren:.....	7
3.1.2 Tabellen:.....	7

1 GEMOTIVEERD ADVIES – GEEN VERVOLG

In dit hoofdstuk voorafgaand aan het feitelijk programma van maatregelen wordt duidelijk gemaakt waarom er op basis van het archeologische vooronderzoek al dan niet een aanvullend archeologisch onderzoek moet worden uitgevoerd in het kader van de het dossier waar deze archeologienota deel van is. Er moet daarbij benadrukt worden dat dit document (het programma van maatregelen) niet afzonderlijk kan worden beschouwd van het verslag van resultaten dat het eerste deel vormt van dit rapport.

1.1 SAMENVATTING VAN HET VOORONDERZOEK

RAAP België voerde in juli 2022 een archeologisch vooronderzoek in uitgesteld traject uit op een terrein aan de Graatakker, Turnhout (Antwerpen). Het onderzoek kadert binnen een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen van CGG De Kempen vzw. Het vooronderzoek bestond uit proefsleuven en landschappelijke proefputten zoals voorgeschreven in het programma van maatregelen van de vooraf opgestelde en in akte genomen archeologienota (met ID22699).

Het landschappelijk bodemonderzoek had tot doel om de mogelijke afgedekte paleobodem die tijdens het landschappelijk booronderzoek werd aangetroffen verder te identificeren en waarden. Dit gebeurde aan de hand van 3 diepe profielputten. Daaruit bleek dat het om een organische laag gaat die wellicht getuigt van de aanwezigheid van een ven en mogelijk te dateren in een warmere periode (Alleröd?) op het einde van de laatste ijstijd. Er werden stalen genomen in functie van eventueel daterings- en paleo-ecologisch onderzoek. Verder onderzoek naar steentijdbewoning is niet meer aangewezen. Wel geldt een verhoogde trefkans op afgedekte, paleolithische vindplaatsen in de onmiddellijke nabijheid van het ven en aldus het projectgebied.

Het proefsleuvenonderzoek had tot doel een inschatting te maken van het archeologisch potentieel van het terrein door middel van een steekproef. Hierbij wordt doorgaans 10 tot 12,5 % van het totale oppervlakte blootgelegd door middel van mechanisch aangelegde sleuven/proefputten en kijkvensters. Tijdens het proefsleuven werd verdiept tot net onder de bouwvoor om de grondsporen te kunnen waarnemen. Deze bouwvoor bestond uit meerdere fases, maar deze bleken niet geassocieerd met een sporenniveau. Tijdens het proefsleuvenonderzoek werden voornamelijk sporen van greppels aangetroffen. Op basis van het archeologisch materiaal dat erin werd aangetroffen, lijken ze een vroegmoderne datering te hebben. Het is evenwel goed mogelijk dat ze teruggaan tot een middeleeuwse landindeling. Overtuigende paalsporen of kuilen die wijzen op bewoning of gerelateerde activiteiten zijn niet aangetroffen. De site die werd aangetroffen net ten noorden van het projectgebied lijkt met andere woorden niet door te lopen naar het zuiden toe. Ook voor dit luik wordt geen verder onderzoek geadviseerd.

1.2 DE VOLLEDIGHEID VAN HET UITGEVOERDE VOORONDERZOEK

Tijdens het bureauonderzoek zijn de noodzakelijke landschappelijke, archeologische en historische data geraadpleegd. Op basis van deze gegevens kan uitspraak worden gedaan over de aan-/afwezigheid van archeologisch erfgoed. Er is een archeologische verwachting opgesteld en de afweging voor de noodzaak tot verder vooronderzoek heeft een voldoende gefundeerde conclusie opgeleverd.

1.3 DE AAN-/AFWEZIGHEID VAN EEN ARCHEOLOGISCHE SITE

Het bureauonderzoek heeft aangetoond dat het plangebied een lage archeologische verwachting kent. De sporen omvatten voornamelijk greppels en het vondstenmateriaal is te dateren in de vroegmoderne periode. Het is mogelijk dat de greppels terug gaan tot de middeleeuwse periode maar er werden geen bewoningsporen aangetroffen die gelinkt kunnen worden aan de opgraving op het noordelijk perceel.

1.4 IMPACTBEPALING

De geplande werkzaamheden zullen een impact hebben op eventueel aanwezige archeologische resten. Immers zullen de uitgravingen lokaal tot op de diepte van het archeologisch niveau reiken.

Echter de kenniswinst die bij verder onderzoek zou bekomen worden is beperkt en staat niet in verhouding tot de onderzoeksinspanning. Er werd reeds genoeg informatie gewonnen tijdens het proefsleuven- en profielputtenonderzoek omtrent de aangetroffen landindeling.

2 PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Er wordt geen verder archeologisch onderzoek geadviseerd.

Wel blijft de meldingsplicht gelden bij toevalsvondsten (ofwel de vondst van een roerend of onroerend goed met archeologische erfgoedwaarde, zoals deze omschreven wordt in Artikel 5.1.4. van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013). Dit geldt voor vondsten gedaan buiten de context van archeologisch vooronderzoek, archeologische opgravingen, of gebruik van een metaaldetector.

3 BIBLIOGRAFIE

UITGEGEVEN BRONNEN:

ONUITGEGEVEN BRONNEN:

GERAADPLEEGDE WEBSITES:

GERAADPLEEGD KAARTMATERIAAL:

AGIV (2021a) Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen: Grootschalig Referentiebestand (GRB). Beschikbaar op: <http://www.geopunt.be/catalogus/datasetfolder/7c823055-7bbf-4d62-b55e-f85c30d53162>.

AGIV (2021b) Orthofotomozaïek, middenschalig, winteropnamen, kleur, meest recent, Vlaanderen. 2020.03. agentschap Informatie Vlaanderen. Beschikbaar op: <http://www.geopunt.be>.

OVERIGE BRONNEN:

3.1 LIJSTEN VAN OPGENOMEN FIGUREN EN TABELLEN

3.1.1 Figuren:

Geen gegevens voor lijst met afbeeldingen gevonden.

3.1.2 Tabellen:

Geen gegevens voor lijst met afbeeldingen gevonden.